Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
ATHANASIOS RANTOS
prednesené 13. februára 2025[1]

Vec C-635/23

WBS GmbH
Trestné konanie
za účasti:
Generalstaatsanwaltschaft Berlin

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Kammergericht Berlin (Vyšší krajinský súd Berlín, Nemecko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Smernica 2014/41/EÚ – Justičná spolupráca v trestných veciach – Európsky vyšetrovací príkaz – Článok 2 písm. c) bod ii) – Pojmy ‚vydávajúci orgán' a ‚iný príslušný orgán, ktorý v príslušnej veci plní funkciu vyšetrovacieho orgánu v trestnom konaní' – Právomoc nariadiť zabezpečenie dôkazov v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom – Opatrenia na prehliadku podmienené súhlasom vyšetrujúceho sudcu – Článok 6 ods. 1 a 2 – Podmienky vydania európskeho vyšetrovacieho príkazu"

Úvod

1. Môže správny orgán, ktorý podľa vnútroštátneho práva nemá právomoc nariadiť vyšetrovacie opatrenie vo vnútroštátnom trestnom konaní, nariadiť takéto opatrenie vo vzťahu k spoločnosti so sídlom v inom členskom štáte vydaním európskeho vyšetrovacieho príkazu (ďalej len „EVP") podľa smernice 2014/41/EÚ o EVP v trestných veciach[2], a ak áno, za akých podmienok sa takýto EVP môže vydať? To je v podstate otázka, ktorú položil Kammergericht Berlin (Vyšší krajinský súd Berlín, Nemecko) v rámci tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý sa týka výkladu článku 2 písm. c) bodu ii) tejto smernice.

2. Je vhodné pripomenúť, že v článku 2 písm. c) smernice 2014/41, v ktorom sa vymedzuje pojem „vydávajúci orgán" EVP, sa rozlišuje medzi dvoma kategóriami orgánov: na jednej strane sú to justičné orgány, t. j. „sudca, súd, vyšetrujúci sudca alebo prokurátor príslušný konať v dotknutej veci", uvedené v článku 2 písm. c) bode i) tejto smernice (ďalej len „justičný orgán"), a na druhej strane iné než justičné orgány, t. j. „akýkoľvek iný príslušný orgán určený vydávajúcim štátom, ktorý… plní funkciu vyšetrovacieho orgánu v trestnom konaní a má v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom právomoc nariadiť zabezpečenie dôkazov", uvedené v článku 2 písm. c) bode ii) tejto smernice (ďalej len „iný než justičný orgán").

[1] Jazyk prednesu: francúzština.

[2] Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 3. apríla 2014 o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach (Ú. v. EÚ L 130, 2014, s. 1).

3. Návrh na začatie prejudiciálneho konania bol podaný v rámci návrhu na vykonanie EVP v Nemecku, ktorý vydal Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (Úrad prevencie a boja proti korupcii, Lotyšsko, ďalej len „KNAB“) v súvislosti so spoločnosťou WBS GmbH so sídlom v Nemecku (ďalej len „dotknutý EVP“). Táto spoločnosť, ktorá bola podrobená prehliadke na základe tohto EVP, sa obrátila na vnútroštátny súd, pričom v podstate tvrdila, že dôkazy získané na základe uvedeného EVP nemožno pripustiť, pretože ho nevydal „vydávajúci orgán“ v zmysle smernice 2014/41. KNAB konkrétne nie je vydávajúcim orgánom z dôvodu, že na jednej strane nekoná ako justičný orgán v zmysle článku 2 písm. c) bodu i) tejto smernice a na druhej strane nespĺňa podmienky stanovené v článku 2 písm. c) bode ii) uvedenej smernice, čo umožňuje, aby bol kvalifikovaný ako „iný príslušný orgán“, keďže nemá právomoc „nariadiť zabezpečenie dôkazov v súlade s vnútroštátnym právom“, pretože prijatie opatrení na prehliadku v rámci vnútroštátneho konania je podľa lotyšského práva vyhradené výlučne súdnym orgánom.

4. Hoci Súdny dvor už mal príležitosť spresniť obrysy pojmu „vydávajúci orgán“ v zmysle článku 2 písm. c) smernice 2014/41 a objasniť rozdiel medzi „justičnými orgánmi“ a „inými príslušnými orgánmi“ v zmysle tohto ustanovenia,[3] v rámci prejednávanej veci je po prvýkrát požiadaný o preskúmanie rozsahu druhej kategórie týchto orgánov.

Právny rámec

Právo Únie

5. Podľa odôvodnení 5, 7 a 11 smernice 2014/41:

„(5) Od prijatia rámcových rozhodnutí [2003/577/SVV[4]] a [2008/978/SVV[5]] je zrejmé, že existujúci rámec zabezpečovania dôkazov je príliš neucelený a zložitý. Preto je potrebný nový prístup.

…

(7) Tento nový prístup sa zakladá na jedinom nástroji s názvom európsky vyšetrovací príkaz (ďalej len ‚EVP‘). EVP sa má vydávať na účely vykonania jedného alebo viacerých konkrétnych vyšetrovacích opatrení v štáte vykonávajúcom EVP (ďalej len ‚vykonávajúci štát‘) s cieľom zabezpečiť dôkazy. To zahŕňa aj získavanie dôkazov, ktoré sa už nachádzajú v držbe vykonávajúceho orgánu.

…

[3] Pozri v tejto súvislosti rozsudky z 8. decembra 2020, Staatsanwaltschaft Wien (Sfalšované prevodné príkazy) (C-584/19, ďalej len „Staatsanwaltschaft Wien“, EU:C:2020:1002); zo 16. decembra 2021, Specializirana prokuratura (Údaje o prenose dát a polohe) (C-724/19, ďalej len rozsudok „Specializirana prokuratura“, EU:C:2021:1020); z 2. marca 2023, Staatsanwaltschaft Graz (Daňový úrad pre daňové trestné veci Düsseldorf) (C-16/22, ďalej len „Staatsanwaltschaft Graz“, EU:C:2023:148), a z 30. apríla 2024, M.N. (EncroChat) (C-670/22, ďalej len rozsudok „EncroChat“, EU:C:2024:372).

[4] Rámcové rozhodnutie Rady z 22. júla 2003 o vykonaní príkazu na zaistenie majetku alebo dôkazov v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 196, 2003, s. 45; Mim. vyd. 19/006, s. 185).

[5] Rámcové rozhodnutie Rady z 18. decembra 2008 o európskom príkaze na zabezpečenie dôkazov na účely získavania predmetov, dokumentov a údajov na použitie v konaniach v trestných veciach (Ú. v. EÚ L 350, 2008, s. 72).

(11) EVP by sa mal zvoliť vtedy, keď možno vykonanie vyšetrovacieho opatrenia považovať za primerané, vhodné a uplatniteľné v danom prípade. Vydávajúci orgán by mal preto zistiť, či je požadovaný dôkaz potrebný a primeraný na účely konania, či je zvolené vyšetrovacie opatrenie potrebné a primerané na zabezpečenie predmetného dôkazu a či by sa mal vydať EVP, aby sa na zabezpečení tohto dôkazu zúčastnil ďalší členský štát. Rovnaké posúdenie by sa malo vykonať v overovacom konaní, keď sa podľa tejto smernice vyžaduje overenie EVP. …“

6. Článok 1 smernice s názvom „Európsky vyšetrovací príkaz a povinnosť vykonať ho“ stanovuje:

„1. [EVP] je justičné rozhodnutie, ktoré vydal alebo overil justičný orgán členského štátu (ďalej len ‚vydávajúci štát‘) na účely vykonania jedného alebo viacerých konkrétnych vyšetrovacích opatrení v inom členskom štáte (ďalej len ‚vykonávajúci štát‘) s cieľom získať dôkazy v súlade so [smernicou 2014/41].

EVP sa môže vydať aj na účely získania dôkazov, ktoré sa už nachádzajú v držbe príslušných orgánov vykonávajúceho štátu.

2. Členské štáty vykonajú EVP na základe zásady vzájomného uznávania a v súlade s touto smernicou.

…“

7. Článok 2 uvedenej smernice, nazvaný „Vymedzenie pojmov“, v písmene c) stanovuje:

„Na účely tejto smernice sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

c) ‚vydávajúci orgán‘ je:

i) sudca, súd, vyšetrujúci sudca alebo prokurátor príslušný konať v dotknutej veci, alebo

ii) akýkoľvek iný príslušný orgán určený vydávajúcim štátom, ktorý v príslušnej veci plní funkciu vyšetrovacieho orgánu v trestnom konaní a má v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom právomoc nariadiť zabezpečenie dôkazov. Okrem toho predtým, ako sa EVP zašle [postúpi – *neoficiálny preklad*] vykonávajúcemu orgánu, a po preskúmaní, či spĺňa podmienky na vydanie európskeho vyšetrovacieho príkazu podľa tejto smernice, a to najmä podmienky stanovené v článku 6 ods. 1, overí ho sudca, súd, vyšetrujúci sudca alebo prokurátor vo vydávajúcom štáte. Ak EVP overil justičný orgán, možno na účely zaslania [postúpenia – *neoficiálny preklad*] EVP považovať aj tento orgán za vydávajúci orgán.“

8. Podľa článku 6 tej istej smernice s názvom „Podmienky vydania a zaslania [postúpenia – *neoficiálny preklad*] EVP“:

„1. Vydávajúci orgán môže vydať EVP, len ak sú splnené tieto podmienky:

a) vydanie EVP je pri zohľadnení práv podozrivej alebo obvinenej osoby nevyhnutné a primerané na účely konania uvedeného v článku 4 a

b) vyšetrovacie opatrenie (opatrenia) uvedené v EVP by sa mohlo (mohli) za rovnakých podmienok nariadiť v podobnom vnútroštátnom prípade.

2. Podmienky uvedené v odseku 1 posúdi vydávajúci orgán v každom jednotlivom prípade.

3. Ak má vykonávajúci orgán dôvod domnievať sa, že neboli splnené podmienky uvedené v odseku 1, môže sa poradiť s vydávajúcim orgánom o potrebe vykonať EVP. Po tejto porade môže vydávajúci orgán rozhodnúť, že vezme EVP späť.“

9. V článku 9 smernice 2014/41 s názvom „Uznanie a vykonanie“ sa v odsekoch 1 až 3 stanovuje:

„1. Vykonávajúci orgán uzná EVP zaslaný [postúpený – *neoficiálny preklad*] v súlade s touto smernicou bez toho, aby sa museli splniť akékoľvek ďalšie formálne náležitosti, a zabezpečí jeho vykonanie rovnakým spôsobom a za rovnakých podmienok, ako keby dotknuté vyšetrovacie opatrenie nariadil orgán vykonávajúceho štátu, pokiaľ tento orgán nerozhodne o uplatnení jedného z dôvodov neuznania alebo nevykonania EVP alebo jedného z dôvodov odkladu stanoveného v tejto smernici.

2. Vykonávajúci orgán dodržiava formálne náležitosti a postupy výslovne určené vydávajúcim orgánom, pokiaľ v tejto smernici nie je ustanovené inak a pokiaľ takéto formálne náležitosti a postupy nie sú v rozpore so základnými zásadami právneho poriadku vykonávajúceho štátu.

3. Ak sa vykonávajúcemu orgánu doručí EVP, ktorý nevydal vydávajúci orgán uvedený v článku 2 písm. c), vykonávajúci orgán vráti EVP vydávajúcemu štátu.“

Lotyšské právo

10. Lotyšský právny rámec na vydanie EVP upravujú § 887^1 až 887^3 Kriminālprocesa likums (Trestný poriadok) z 11. mája 2005[6]. V súlade s § 887^1 ods. 1 tohto poriadku, ak je v rámci trestného konania nevyhnutné vykonať procesný úkon na území iného členského štátu Európskej únie pred začatím trestného stíhania, subjekt zodpovedný za konanie posúdi pri vypracovaní EVP jeho primeranosť a nevyhnutnosť vo vzťahu k vyšetrovanému trestnému činu, následne prokurátor zodpovedný za vyšetrovanie overí aj súlad procesného úkonu požadovaného od členského štátu Únie s požiadavkami zákona a posúdi jeho nevyhnutnosť a primeranosť vo vzťahu k vyšetrovanému trestnému činu. Pred vydaním EVP prijme subjekt zodpovedný za konanie všetky opatrenia, ktoré by boli nevyhnutné, keby sa procesný úkon vykonal v Lotyšsku.

11. Prehliadky sú upravené v § 179 až 185 uvedeného poriadku. V § 179 ods. 1 tohto poriadku je prehliadka definovaná ako vyšetrovacie opatrenie, ktorého predmetom je nútená prehliadka priestorov, pozemku, vozidla alebo osoby na účely nájdenia a zaistenia hľadaného predmetu, ak existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že sa nachádza na mieste prehliadky.

12. Ustanovenie § 180 ods. 1 toho istého poriadku stanovuje, že prehliadka sa vykonáva na základe rozhodnutia vyšetrujúceho sudcu alebo súdu. Vyšetrujúci sudca založí svoje rozhodnutie na návrhu predloženom subjektom zodpovedným za konanie a na prílohách, ktoré sú k nemu pripojené.

[6] *Latvijas Vēstnesis*, 2005, č. 74.

Spor vo veci samej, prejudiciálna otázka a konanie na Súdnom dvore

13. Dňa 5. apríla 2019 začal KNAB trestné konanie vo veci podvodu vo veľkom rozsahu, sprenevery cudzej veci vo veľkom rozsahu, ako aj falšovania a používania falošných dokumentov proti niektorým zamestnancom pracujúcim pre nadáciu so sídlom v Rige (Lotyšsko). V rámci vyšetrovania KNAB považoval za nevyhnutné vykonať prehliadku obchodných priestorov nachádzajúcich sa v Berlíne (Nemecko), ktoré patria spoločnostiam FF GmbH a WBS GmbH, a požiadal vyšetrujúceho sudcu na súde Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa (Mestský súd Riga pre obvod Vidzeme, Lotyšsko), aby udelil súhlas s týmito vyšetrovacími opatreniami v súlade s § 179 a 180 lotyšského Trestného poriadku.

14. Uzneseniami z 24. apríla 2019 tento sudca vyhovel žiadosti KNAB jednak z dôvodu, že bolo dôvodné domnievať sa, že v týchto priestoroch sa nachádzajú dokumenty, dátové nosiče a predmety relevantné pre konanie, a jednak z dôvodu, že prehliadky, ktorých predmetom bolo nájdenie a zaistenie týchto dokumentov, nosičov a predmetov, boli potrebné a primerané.

15. KNAB ako „príslušný orgán“ v zmysle článku 2 písm. c) bodu ii) smernice 2014/41 vydal 25. apríla 2019 predmetný EVP, ktorým Spolkovú republiku Nemecko požiadal o výsluch dvoch svedkov, ako aj o výkon vyššie uvedených príkazov na prehliadku. Latvijas Republikas Generālprokuratūra (Generálna prokuratúra Lotyšskej republiky, ďalej len „Generálna prokuratúra Lotyšskej republiky“) povolila tento EVP a postúpila ho na Staatsanwaltschaft Berlin (prokuratúra Berlín, Nemecko, ďalej len „prokuratúra Berlín“).

16. Na návrh prokuratúry Berlín nariadil Amtsgericht Berlin-Tiergarten (Okresný súd Berlín-Tiergarten, Nemecko) prehliadku obchodných priestorov podnikov FF a WBS. Tieto prehliadky boli vykonané 13. mája 2019 a viedli k zaisteniu početných dôkazov.

17. V rámci konania vo veci samej WBS podala na Kammergericht Berlin (Vyšší krajinský súd Berlín, Nemecko), teda na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, návrh, ktorým sa domáhala najmä toho, aby tento súd rozhodol, že odovzdanie dôkazov zhromaždených v Nemecku na základe predmetného EVP Lotyšskej republike nie je prípustné.

18. Na podporu svojho návrhu WBS uviedla najmä rozsudok Specializirana prokuratura, v ktorom Súdny dvor rozhodol, že EVP týkajúci sa vyšetrovacieho opatrenia, ktorého vydanie je podľa práva vydávajúceho štátu vyhradené výlučne súdom, môže vydať len súd. V prejednávanej veci však dotknutý EVP vydal KNAB, ktorý nie je súdom, zatiaľ čo podľa lotyšského práva je prijatie opatrení na prehliadku, ktorá viedla k zaisteniu dôkazov v rámci vnútroštátneho konania, vyhradené výlučne súdom. V tejto súvislosti sa potvrdenie tohto EVP Generálnou prokuratúrou Lotyšskej republiky vzťahovalo na EVP, ktorý prijal nepríslušný orgán.

19. Prokuratúra Berlín sa obrátila na Generálnu prokuratúru Lotyšskej republiky s otázkou, či môže byť predmetný EVP prípadne opätovne vydaný, ale tentoraz súdom. Prokuratúra odpovedala záporne z dôvodu, že v lotyšskom práve na to neexistuje žiadny právny základ. V tejto súvislosti vnútroštátny súd nariadil odklad odovzdania získaných dôkazov.

20. Pred rozhodnutím o prípustnosti opatrenia justičnej spolupráce chce tento súd zistiť, či, ako tvrdí WBS, sa vo veci samej majú uplatniť zásady vyplývajúce z rozsudku Specializirana prokuratura, čo by ho mohlo viesť k záveru, že odovzdanie dôkazov na základe predmetného EVP

by nemalo byť prípustné,[7] alebo či by predchádzajúce potvrdenie vyšetrovacích opatrení súdom vydávajúceho štátu v súlade s povinnosťou overenia a odôvodnenia podľa smernice 2014/41, ako tvrdí KNAB, bolo dostatočné na účely odovzdania týchto dôkazov.

21. Za týchto podmienok Kammergericht Berlin (Vyšší krajinský súd Berlín) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Môže iný príslušný orgán v zmysle článku 2 písm. c) bodu ii) smernice [2014/41], v spolupráci s overujúcim (iným než justičným) orgánom, vydať [EVP] týkajúci sa vyšetrovacieho opatrenia, ktorého prijatie je podľa práva vydávajúceho štátu vyhradené výlučne súdom, ak toto opatrenie vopred povolil súd vydávajúceho štátu, ktorý tým splnil povinnosti overenia a odôvodnenia stanovené v tejto smernici?“

22. Písomné pripomienky Súdnemu dvoru predložili WBS, nemecká, estónska, lotyšská, poľská a portugalská vláda, ako aj Európska komisia. Okrem toho sa s výnimkou estónskej a portugalskej vlády títo účastníci konania, ako aj švédska vláda vyjadrili na pojednávaní, ktoré sa konalo 13. novembra 2024.

Analýza

23. Svojou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 2 písm. c) bod ii) smernice 2014/41 vykladať v tom zmysle, že iný než justičný orgán, ktorý v súlade so svojím vnútroštátnym právom vydá konkrétne vyšetrovacie opatrenia, ktoré pred vykonaním v inom členskom štáte overí justičný orgán, možno kvalifikovať ako „vydávajúci orgán“ v zmysle tohto ustanovenia, hoci prijatie takýchto vyšetrovacích opatrení v rámci čisto vnútroštátneho konania patrí do výlučnej právomoci súdnych orgánov.

24. Podľa môjho názoru treba na túto otázku odpovedať kladne z dôvodov, ktoré uvediem nižšie.

Úvodné poznámky

25. Na úvod treba pripomenúť, že smernica 2014/41 nahradila predchádzajúci neucelený a zložitý rámec zhromažďovania dôkazov vo veciach s cezhraničným rozmerom zavedením zjednodušeného a účinnejšieho systému založeného na jedinom nástroji, a to EVP. Tento systém uľahčuje a urýchľuje súdnu spoluprácu s cieľom prispieť k dosiahnutiu cieľa Únie, ktorým je stať sa priestorom slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, a to na základe vysokého stupňa dôvery, ktorá musí existovať medzi členskými štátmi.[8] EVP je preto nástrojom súdnej spolupráce v trestných veciach uvedenej v článku 82 ods. 1 ZFEÚ, ktorá je založená na zásade vzájomného uznávania rozsudkov a súdnych rozhodnutí. Táto zásada, ktorá predstavuje „základný kameň“ súdnej spolupráce v trestných veciach, je sama osebe založená na vzájomnej dôvere a na vyvrátiteľnej domnienke, že ostatné členské štáty dodržiavajú právo Únie, najmä základné práva.[9]

[7] Prokuratúra Berlín by teda bola povinná vrátiť EVP Lotyšskej republike v súlade s článkom 9 ods. 3 smernice 2014/41.

[8] Pozri najmä odôvodnenia 5 až 8, 21 a 38 smernice 2014/41, ako aj rozsudky Staatsanwaltschaft Wien (bod 39), Specializirana prokuratura (bod 36), Staatsanwaltschaft Graz (bod 42) a EncroChat (bod 86).

[9] Pozri najmä odôvodnenia 2, 6 a 19 smernice 2014/41 ako aj rozsudky Staatsanwaltschaft Wien (bod 40), z 11. novembra 2021, Gavanozov II (C-852/19, ďalej len „Gavanozov II“, EU:C:2021:902, bod 54) a EncroChat (bod 99).

26. V tomto kontexte článok 1 ods. 1 smernice 2014/41 definuje „európsky vyšetrovací príkaz“ ako „justičné rozhodnutie“, ktoré vydal alebo potvrdil súdny orgán vydávajúceho štátu na účely vykonania jedného alebo viacerých konkrétnych vyšetrovacích opatrení vo vykonávajúcom štáte s cieľom získať dôkazy, vrátane tých, ktoré už majú k dispozícii príslušné orgány tohto členského štátu. [10]

27. Podľa článku 1 ods. 2 smernice 2014/41 členské štáty vykonajú EVP na základe zásady vzájomného uznávania a v súlade s ustanoveniami tejto smernice. Podľa článku 9 ods. 1 uvedenej smernice vykonávajúci orgán uzná EVP bez toho, aby sa museli splniť akékoľvek ďalšie formálne náležitosti, a zabezpečí jeho vykonanie rovnakým spôsobom a za rovnakých podmienok, ako keby dotknuté vyšetrovacie opatrenie nariadil orgán vykonávajúceho štátu. Podľa toho istého ustanovenia však tento orgán môže rozhodnúť, že EVP nevykoná, pričom sa odvolá na jeden z dôvodov neuznania alebo nevykonania, alebo na jeden z dôvodov odkladu stanovených touto smernicou. Článok 9 ods. 3 smernice 2014/41 okrem toho stanovuje, že ak sa vykonávajúcemu orgánu doručí EVP, ktorý nevydal vydávajúci orgán uvedený v článku 2 písm. c), vykonávajúci orgán vráti tento príkaz vydávajúcemu štátu. [11]

28. V tejto súvislosti článok 2 písm. c) smernice 2014/41 definuje na účely tejto smernice pojem „vydávajúci orgán“. Toto ustanovenie stanovuje, že takýto orgán môže byť buď podľa jeho bodu i) „sudca, súd, vyšetrujúci sudca alebo prokurátor príslušný konať v dotknutej veci“ [12], alebo podľa jeho bodu ii) prvej vety, ktorého výklad je predmetom tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania, „akýkoľvek iný príslušný orgán určený vydávajúcim štátom, ktorý v príslušnej veci plní funkciu vyšetrovacieho orgánu v trestnom konaní a má v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom právomoc nariadiť zabezpečenie dôkazov“ [13].

29. Z článku 2 písm. c) bodu ii) druhej vety uvedenej smernice okrem toho vyplýva, že ak EVP vydá iný než justičný orgán pred jeho postúpením vykonávajúcemu orgánu, tento príkaz musí potvrdiť justičný orgán v zmysle článku 2 písm. c) bodu i) tej istej smernice, ktorý je povinný preskúmať súlad tohto rozhodnutia s podmienkami vydania stanovenými v smernici 2014/41, najmä s podmienkami stanovenými v jej článku 6 ods. 1 [14] Napokon to isté ustanovenie tretia veta stanovuje, že „aj“ justičný orgán, ktorý overil takýto EVP „možno“ na účely postúpenia EVP považovať za vydávajúci orgán.

[10] Pozri rozsudky Staatsanwaltschaft Wien (bod 41), z 2. septembra 2021, Finanzamt für Steuerstrafsachen und Steuerfahndung Münster (C-66/20, EU:C:2021:670, bod 39), a EncroChat (bod 71).

[11] Pozri rozsudok z 2. septembra 2021, Finanzamt für Steuerstrafsachen und Steuerfahndung Münster (C-66/20, EU:C:2021:670, bod 40).

[12] Tieto štyri orgány, ktoré sú taxatívne vymenované, sú kvalifikované ako „justičné orgány“ v zmysle smernice 2014/41, keďže sa môžu podieľať na výkone spravodlivosti [pozri rozsudok Staatsanwaltschaft Graz (body 30 až 32 a 37)].

[13] Odkaz na „akýkoľvek iný... orgán“ uvedený v článku 2 písm. c) bode ii) smernice 2014/41 naznačuje, že akýkoľvek iný orgán ako justičné orgány uvedené v článku 2 písm. c) bode i) tejto smernice sa musí preskúmať z hľadiska článku 2 písm. c) bodu ii) uvedenej smernice. Preto sa tento výraz musí chápať tak, že sa vzťahuje na akýkoľvek orgán výkonnej moci [pozri článok 4 písm. b) tej istej smernice a rozsudok Staatsanwaltschaft Graz (body 34 a 35)].

[14] Pozri v tomto zmysle rozsudok Staatsanwaltschaft Graz (body 27 a 28).

30. Z vyššie uvedeného vyplýva, že na iný než justičný orgán, akým je správny orgán, sa v zásade môže vzťahovať pojem „vydávajúci orgán“ v zmysle článku 2 písm. c) bodu ii) smernice 2014/41 za podmienok pripomenutých v predchádzajúcom bode týchto návrhov, a to na jednej strane, aby mal právomoc konať ako vyšetrovací orgán v trestnom konaní [15], a na druhej strane, aby bol jeho EVP potvrdený justičným orgánom pred jeho postúpením vykonávajúcemu štátu. [16]

31. V tomto prípade je nesporné, že KNAB, ktorý nie je justičným orgánom, konal podľa lotyšského práva ako vyšetrovací orgán v trestnom konaní. [17] Podobne dotknutý EVP pred jeho postúpením vykonávajúcemu štátu potvrdila Generálna prokuratúra Lotyšskej republiky, ktorej postavenie „justičného orgánu“ v zmysle článku 2 písm. c) bodu i) tejto smernice je nepochybné. [18]

32. Naproti tomu pochybnosti vyjadrené vnútroštátnym súdom sa v podstate týkajú toho, či KNAB spĺňa podmienku stanovenú v článku 2 písm. c) bode ii) uvedenej smernice a uvedenú v bode 28 týchto návrhov, podľa ktorej musí mať „*v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom právomoc nariadiť zabezpečenie dôkazov*“, keďže podľa lotyšského práva [19] v rámci vnútroštátneho trestného konania sa vyšetrovacie opatrenia, o ktoré ide vo veci samej, teda prehliadky, hoci sú založené na návrhu príslušného vyšetrovacieho orgánu, akým je KNAB, musia vykonať na základe rozhodnutia vyšetrujúceho sudcu alebo súdu, a teda patria do výlučnej právomoci justičných orgánov.

33. Táto otázka vzniká podľa vnútroštátneho súdu o to viac, že Súdny dvor v rozsudku Specializirana prokuratura rozhodol, že článok 2 písm. c) bod i) smernice 2014/41 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby mal prokurátor právomoc vydať EVP na získanie údajov o prenose dát a polohe týkajúcich sa telekomunikačnej prevádzky, ak v rámci vnútroštátneho konania prijatie vyšetrovacieho opatrenia na účely prístupu k takýmto údajom patrí do právomoci sudcu.

34. V súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora treba na účely výkladu tohto ustanovenia zohľadniť nielen jeho znenie, ale aj jeho kontext a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou, a najmä vývoj tejto právnej úpravy. [20]

O doslovnom výklade

35. Pokiaľ ide v prvom rade o *znenie* článku 2 písm. c) bodu ii) smernice 2014/41 uvedené v bode 28 týchto návrhov, treba poznamenať, že toto ustanovenie nestanovuje, že na to, aby sa na správny orgán vzťahoval pojem „vydávajúci orgán“, musí byť nevyhnutne orgánom príslušným na prijatie týchto opatrení v rámci vnútroštátneho konania.

[15] Pozri rozsudky Specializirana prokuratura (bod 29) a Staatsanwaltschaft Graz (body 33 a 34, ako aj citovaná judikatúra).

[16] Pozri napríklad rozsudok Staatsanwaltschaft Wien (bod 46). Na základe správy Európskej justičnej siete (EJS) z 20. septembra 2021, ktorá je k dispozícii na internetovej stránke EJS (dostupná na adrese: https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/EJN_RegistryDoc/EN/3115/0/0), okrem Lotyšskej republiky mnohé členské štáty určili správne orgány na výkon funkcie „vydávajúcich orgánov“, vrátane Belgického kráľovstva, Spolkovej republiky Nemecko, Helénskej republiky, Maďarska, Rakúskej republiky a Poľskej republiky.

[17] Podľa § 386 ods. 6 Trestného poriadku je KNAB vyšetrovacím orgánom, ktorý v súlade s článkom 27 tohto poriadku môže konať ako „subjekt zodpovedný za konanie“, ktorý vedie trestné stíhanie.

[18] Pozri § 1 ods. 1 prokuratūras likums (zákon o prokuratúre) z 19. mája 1994 (*Latvijas Vēstnesis*, 2004, č. 65). „Prokurátor“ patrí medzi „justičné orgány“ uvedené v článku 2 písm. c) bode i) smernice 2014/41, ktoré sú oprávnené potvrdiť EVP [pozri rozsudok Staatsanwaltschaft Wien (bod 53)].

[19] Pozri § 180 ods. 1 Trestného poriadku.

[20] Pozri v tomto zmysle najmä rozsudky zo 17. apríla 2018 Egenberger (C-414/16, EU:C:2018:257, bod 44), Staatsanwaltschaft Wien (bod 49), z 28. októbra 2022 Generalstaatsanwaltschaft München (Extradícia a zásada *ne bis in idem*) (C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, bod 67), a Staatsanwaltschaft Graz (bod 25).

36. Uvedené ustanovenie totiž nevyžaduje, aby EVP nevyhnutne prijal orgán, ktorý by mal skutočne právomoc nariadiť zabezpečenie dôkazov „v podobnom vnútroštátnom prípade“, ako to v podstate tvrdia WBS a Komisia, ale len spresňuje, že tento orgán musí mať právomoc nariadiť zabezpečenie týchto dôkazov „v súlade s vnútroštátnym právom“. Tieto dve vety totiž nemožno považovať za synonymá, keďže slovné spojenie „v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom právomoc nariadiť zabezpečenie dôkazov“ vôbec neodkazuje na prípadnú rovnocennosť s podobným vnútroštátnym konaním. Navyše to isté ustanovenie nebráni vydaniu EVP orgánom, ktorý má podľa práva vydávajúceho štátu právomoc konať ako vyšetrovací orgán, ale nie je orgánom, ktorý by nariadil to isté opatrenie v rámci vnútroštátnej situácie.

37. V tejto súvislosti, ako bolo pripomenuté v bode 25 týchto návrhov, je systém zavedený smernicou 2014/41 založený na vzájomnej dôvere, ako aj na vyvrátiteľnej domnienke, že ostatné členské štáty dodržiavajú právo Únie. Z tohto dôvodu článok 2 písm. c) bod ii) tejto smernice ponecháva len vydávajúcemu štátu možnosť „určiť“ príslušné iné než justičné orgány a na tento účel výslovne odkazuje na svoje vnútroštátne právo, pričom spresňuje rôzne hmotnoprávne podmienky, ktoré musí toto právo stanoviť. Preto prináleží výlučne vydávajúcemu štátu, aby určil, ktoré iné než justičné orgány majú právomoc vydať EVP, pokiaľ sú splnené kritériá uvedené v článku 2 písm. c) bode ii) uvedenej smernice. Opačný výklad nemožno prijať, inak by bolo toto ustanovenie, a najmä zásada vzájomného uznávania, zbavené akéhokoľvek potrebného účinku. [21]

38. Preto treba posúdiť, či správny orgán, akým je KNAB, možno kvalifikovať ako „vydávajúci orgán“ v zmysle tejto smernice výlučne z hľadiska kritérií uvedených v článku 2 písm. c) bode ii) smernice 2014/41, ktoré boli pripomenuté v bode 30 vyššie. Zdá sa, že v prejednávanej veci to tak skutočne je.

39. Na jednej strane totiž KNAB nepochybne plní povinnosti, ktoré mu umožňujú konať ako „vyšetrujúci orgán“ v zmysle článku 2 písm. c) bodu ii) smernice 2014/41, keďže podľa vnútroštátneho práva koná v prípravnej fáze trestného konania v oblasti boja proti korupcii ako „subjekt zodpovedný za konanie“, či už v rámci trestného konania s vnútroštátnym alebo cezhraničným rozmerom. V tejto súvislosti z písomných, ako aj ústnych pripomienok Lotyšskej republiky vyplýva, že podľa § 27 Trestného poriadku KNAB ako „subjekt zodpovedný za konanie“: „1. organizuje vedenie trestného konania a správu súvisiacich dokumentov, 2. prijíma rozhodnutia o smerovaní trestného konania, 3. vykonáva sám alebo prostredníctvom iných úradníkov verejnú moc v príslušnom štádiu trestného konania, 4. požaduje, aby každý dodržiaval svoje povinnosti v oblasti trestného konania a procesné pravidlá, 5. dbá na to, aby osoby zúčastnené na trestnom konaní mohli vykonávať zákonom stanovené práva.“

40. Toto konštatovanie nemožno spochybniť okolnosťou, že podľa lotyšského práva v rámci vyšetrovacích opatrení, ktoré môžu mať za následok zásah do života jednotlivca, ako sú prehliadky, KNAB nemôže prijať takéto opatrenia, ale môže ich len navrhnúť vyšetrujúcemu sudcovi, ktorý má ako jediný právomoc ich prijať. Ako totiž uviedla lotyšská vláda, rozhodnutie vyšetrujúceho sudcu spočíva skôr v „povolení“ prehliadky navrhnutej KNAB než v nezávislom rozhodnutí založenom na samostatnom posúdení skutkových okolností dotknutého vyšetrovania vyšetrujúcim sudcom. Konkrétne z pripomienok lotyšskej vlády vyplýva, že v lotyšskom systéme trestného konania vyšetrovací sudca vykonáva najmä preskúmanie dodržiavania ľudských práv v trestných konaniach, a nie primeranosti jednotlivých vyšetrovacích opatrení. Podľa tejto vlády preto skutočnosť, že vyšetrujúci sudca je orgánom nariaďujúcim prehliadku, neznamená, že mu

[21] Ako príklad možno uviesť, že Súdny dvor už rozhodol, že daňový orgán členského štátu, ktorý je pritom súčasťou organizácie výkonnej moci tohto štátu, podľa vnútroštátneho práva vedie daňové vyšetrovanie v trestnom konaní namiesto prokuratúry, môže spadať pod pojem „vydávajúci orgán“ v zmysle článku 2 písm. c) bodu ii) tej istej smernice [pozri rozsudok Staatsanwaltschaft Graz (bod 46)].

vnútroštátne právo zveruje zodpovednosť za vedenie vyšetrovania v rámci trestných konaní namiesto „subjektu zodpovedného za konanie“. KNAB tak zostáva „subjektom zodpovedným za konanie“, ktorému prináleží úloha navrhnúť vyšetrovacie opatrenia a posúdiť ich nevyhnutnosť na dosiahnutie účelu vyšetrovania.

41. Na druhej strane je tiež nesporné, že je splnená aj podmienka stanovená v článku 2 písm. c) bode ii) druhej vete smernice 2014/41, podľa ktorej musí byť EVP potvrdený justičným orgánom. Ako vyplýva z obvyklého významu pojmu „potvrdenie“, tento proces vyžaduje, aby justičný orgán potvrdil správnosť EVP z právneho hľadiska. V súlade s lotyšským právom totiž predmetné EVP potvrdila Generálna prokuratúra Lotyšskej republiky, ktorá ho po tom, čo overila, že vyžiadané dôkazy a zvolené vyšetrovacie opatrenia boli potrebné a primerané na účely vyšetrovania, postúpila prokuratúre v Berlíne na účely jeho vykonania v Nemecku. Práve tento akt potvrdenia predstavuje základ tohto EVP a dáva mu charakter „justičného rozhodnutia“, ktorý vyžaduje článok 1 ods. 1 tejto smernice. Preto sa mi zdá irelevantné, že v rámci podobného vnútroštátneho konania mal tieto vyšetrovacie opatrenia prijať justičný orgán, keďže potvrdenie predmetného EVP prokuratúrou umožňuje považovať prokuratúru za autora tohto rozhodnutia.[22] Práve preto článok 2 písm. c) bod ii) tretia veta uvedenej smernice stanovuje, že ak rozhodnutie o vyšetrovaní potvrdí justičný orgán, tento orgán sa „môže“ považovať aj za „vydávajúci orgán“ na účely postúpenia EVP, pričom zákonodarca Únie ponechal túto možnosť na voľnú úvahu členských štátov.

42. Z vyššie uvedeného vyplýva, že článok 2 písm. c) bod ii) smernice 2014/41 vzhľadom na jeho znenie nebráni tomu, aby iný než justičný orgán, ktorý v súlade so svojím vnútroštátnym právom vydá konkrétne vyšetrovacie opatrenia, ktoré pred vykonaním v inom členskom štáte overí justičný orgán, mohol byť kvalifikovaný ako „vydávajúci orgán“ v zmysle tohto ustanovenia, aj keď by prijatie takýchto vyšetrovacích opatrení v rámci čisto vnútroštátneho konania patrilo do výlučnej právomoci justičných orgánov.

O kontextuálnom výklade

43. V druhom rade tento výklad nie je nijako vyvrátený *kontextom*, do ktorého patrí článok 2 písm. c) bod ii) smernice 2014/41. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že druhá veta tohto ustanovenia výslovne stanovuje, že súdny orgán je v rámci svojho overenia EVP povinný preskúmať, či toto rozhodnutie spĺňa podmienky vydania stanovenými touto smernicou, najmä podmienky stanovené v jej článku 6 ods. 1 Zdá sa však, že žiadna z týchto podmienok vydania nebráni tomu, aby iný než justičný orgán, akým je KNAB, ktorý vydáva vyšetrovacie opatrenia overené justičným orgánom, mohol byť kvalifikovaný ako „vydávajúci orgán“, ak by prijatie takýchto opatrení v rámci vnútroštátneho konania patrilo do právomoci justičných orgánov.

44. Po prvé v súlade s článkom 6 ods. 1 smernice 2014/41 v spojení s článkom 2 písm. c) a odôvodnením 11 tejto smernice totiž potvrdenie EVP, rovnako ako jeho vydanie, podlieha splneniu dvoch kumulatívnych podmienok, a to jednak podmienky podľa tohto článku 6 ods. 1 písm. a), že vydanie EVP je nevyhnutné a primerané cieľom konaní, najmä trestných, uvedených v článku 4 uvedenej smernice, vzhľadom na práva podozrivej alebo obvinenej osoby,[23] a jednak podmienky podľa uvedeného článku 6 ods. 1 písm. b), že vyšetrovacie opatrenia uvedené v EVP

[22] Pozri analogicky rozsudky z 10. novembra 2016 Özçelik (C-453/16 PPU, EU:C:2016:860, bod 30), ktoré sa týkali postupu potvrdenia vnútroštátneho zatykača vydaného policajným orgánom prokuratúrou, ako aj z 9. októbra 2019, NJ (Prokuratúra Viedeň) (C-489/19 PPU, EU:C:2019:849, bod 46), týkajúci sa postupu schvaľovania príkazu na zatknutie na základe zatykača vydaného prokuratúrou Rakúskej republiky.

[23] Pozri rozsudky Specializirana prokuratura (bod 32) a EncroChat (bod 88).

by mohli byť nariadené za rovnakých podmienok v podobných vnútroštátnych konaniach.[24] Podľa článku 6 ods. 2 tej istej smernice v každom prípade splnenie týchto dvoch podmienok posúdi vydávajúci orgán.

45. Hoci tieto ustanovenia nespresňujú, ako a v akom štádiu trestného konania musia byť splnené podmienky stanovené v článku 6 ods. 1 smernice 2014/41, keďže tieto pravidlá nevyhnutne patria do procesnej autonómie vydávajúceho štátu, zo znenia článku 2 písm. c) bodu ii) v spojení s článkom 6 ods. 1 a 2 a odôvodnením 11 tejto smernice vyplýva, že splnenie týchto podmienok musí overiť tak iný než justičný orgán v štádiu vypracovania EVP a najmä návrhu osobitných vyšetrovacích opatrení, ako aj justičný orgán vo fáze potvrdenia EVP. Toto konštatovanie je okrem toho podporené skutočnosťou, že EVP musí byť „potvrdený“ justičným orgánom, pričom pojem „potvrdenie“ nevyhnutne znamená potvrdenie prvého overenia vykonaného iným než justičným orgánom. Toto konštatovanie však svedčí v prospech výkladu, podľa ktorého v prípade, že existuje takéto potvrdenie, uvedená smernica nevyžaduje, aby mal vydávajúci orgán tiež právomoc nariadiť dotknuté opatrenia v rámci vnútroštátneho konania. EVP totiž treba chápať tak, že sa týka aktu vo forme, ktorú má počas jeho výkonu, teda po jeho potvrdení justičným orgánom, pretože pred týmto štádiom nevyvoláva právne účinky a nemôže byť postúpený.[25]

46. V prejednávanej veci nie je dôvod domnievať sa, že by tieto podmienky stanovené v článku 6 smernice 2014/41 neboli vo veci samej splnené.

47. Pokiaľ totiž ide o prvú podmienku uvedenú v článku 6 ods. 1 písm. a) tejto smernice, ktorá sa týka na jednej strane nevyhnutnosti a primeranosti na účely konania, treba konštatovať, ako vyplýva z pripomienok predložených lotyšskou vládou, že KNAB získal pred vydaním predmetného EVP potrebné súdne povolenia od lotyšského súdu na opatrenia na prehliadku, ktorých sa týka vyšetrovací príkaz. Na druhej strane, pokiaľ ide o zohľadnenie práv podozrivej alebo obvinenej osoby, žiadna skutočnosť zo spisu predloženého Súdnemu dvoru neumožňuje domnievať sa, že súdne preskúmanie predmetného EVP nebolo spôsobilé zabezpečiť takéto dodržiavanie základných práv. Naopak, zdá sa, že v rámci rovnocenného vnútroštátneho konania bol tento EVP predmetom dvojitého súdneho preskúmania, najprv vyšetrovacím sudcom a následne Generálnou prokuratúrou Lotyšskej republiky, a že toto preskúmanie bolo založené na všetkých informáciách poskytnutých iným než justičným orgánom.

48. Pokiaľ ide o druhú podmienku uvedenú v článku 6 ods. 1 písm. b) smernice 2014/41, zo skutočností uvedených v spise, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, tiež vyplýva, že tie isté vyšetrovacie opatrenia uvedené v predmetnom EVP mohli byť nariadené v rámci podobného vnútroštátneho konania, keďže KNAB mohol navrhnúť tie isté opatrenia, aby ich mohol prijať vyšetrujúci sudca. Použitím pojmov „za rovnakých podmienok“ a „v podobnom vnútroštátnom prípade“ článok 6 ods. 1 písm. b) tejto smernice podmieňuje určenie presných podmienok požadovaných na vydanie EVP len právom vydávajúceho štátu.[26] Cieľom tohto ustanovenia je zabrániť obchádzaniu pravidiel a záruk stanovených právom vydávajúceho štátu.[27] Skutočnosť, že EVP bol prijatý iným než justičným orgánom a následne potvrdený justičným orgánom, nemôže viesť k riziku takéhoto obchádzania.

[24] Pozri rozsudky Staatsanwaltschaft Wien (bod 57) a EncroChat (bod 87).

[25] Pozri analogicky rozsudok z 9. októbra 2019, NJ (Prokuratúra Viedeň) (C-489/19 PPU, EU:C:2019:849, body 42 a 43).

[26] Pozri rozsudok EncroChat (body 90 až 93).

[27] Pozri rozsudok EncroChat (bod 97).

49. Po druhé vydávajúci orgán musí nad rámec podmienok stanovených v článku 6 ods. 1 smernice 2014/41 poskytnúť ďalšie odôvodnenia v súvislosti s určitými konkrétnymi vyšetrovacími opatreniami. Článok 26 ods. 5 tejto smernice tak vyžaduje, pokiaľ ide o informácie týkajúce sa bankových účtov a iných finančných účtov, aby vydávajúci orgán uviedol dôvody, pre ktoré sa domnieva, že požadované informácie môžu byť dôležité na účely dotknutého trestného konania. Okrem toho článok 27 ods. 4 a článok 28 ods. 3 uvedenej smernice tiež stanovujú, že pokiaľ ide o informácie o bankových a iných finančných operáciách, resp. vyšetrovacie opatrenia zahŕňajúce zabezpečovanie dôkazov v reálnom čase, priebežne a počas určitého obdobia, tento orgán uvedie dôvody, pre ktoré sa domnieva, že požadované informácie sú relevantné na účely príslušného trestného konania.[28] Tieto dodatočné odôvodnenia pritom môže poskytnúť iný než justičný orgán, a to bez ohľadu na skutočnosť, že v prípade potreby by v rámci vnútroštátneho konania prijal rozhodnutia o uložení povinnosti predložiť tieto informácie justičný orgán.

50. Po tretie článok 14 ods. 1 smernice 2014/41 v spojení s odôvodnením 22 tejto smernice stanovuje všeobecnú povinnosť členských štátov zabezpečiť, aby sa na vyšetrovacie opatrenia uvedené v EVP uplatňovali opravné prostriedky, ktoré sú rovnocenné s opravnými prostriedkami dostupnými v podobnom vnútroštátnom prípade. Okrem toho v súlade s článkom 14 ods. 3 tejto smernice vydávajúci orgán musí dbať o to, aby osoby dotknuté takým príkazom mali dostatočné informácie o opravných prostriedkoch a lehotách na ich podanie, ktoré sú stanovené vnútroštátnym právom, s cieľom zaručiť účinný výkon ich práva na opravný prostriedok.[29] Napokon podľa článku 14 ods. 7 uvedenej smernice vydávajúci štát zohľadní skutočnosť, že sa opravnému prostriedku proti uznaniu alebo vykonaniu EVP vyhovelo, v súlade s jeho vnútroštátnym právnym poriadkom. Bez toho, aby tým boli dotknuté vnútroštátne procesné predpisy, členské štáty zabezpečia, aby sa pri posudzovaní dôkazov získaných prostredníctvom EVP v trestnom konaní vo vydávajúcom štáte dodržiavali práva na obhajobu a spravodlivé súdne konanie.[30] Podľa môjho názoru však tieto povinnosti poskytovať informácie a dodržiavať právo na obhajobu môže rovnako zabezpečiť iný než justičný orgán pod dohľadom justičného orgánu bez ohľadu na to, či tento orgán môže nariadiť rovnocenné vyšetrovacie opatrenia v rámci podobných vnútroštátnych konaní.

O teleologickom výklade

51. Pokiaľ ide v treťom rade o *zámer sledovaný* smernicou 2014/41, zdá sa mi, že výklad navrhovaný v bode 42 týchto návrhov môže okrem toho zabezpečiť jeho úplné dosiahnutie, ako bolo pripomenuté v bode 25 týchto návrhov, teda zaviesť zjednodušený a efektívnejší systém založený na EVP s cieľom uľahčiť a zrýchliť justičnú spoluprácu, a tým prispieť k dosiahnutiu cieľa stať sa priestorom slobody, bezpečnosti a spravodlivosti na základe zásad vzájomnej dôvery a vzájomného uznávania.[31]

52. V tejto súvislosti platí, že cieľ týkajúci sa zjednodušenej a efektívnej spolupráce medzi členskými štátmi predpokladá, že je možné jednoducho jednoznačne identifikovať orgán, ktorý vydal EVP, s cieľom posúdiť, či takéto rozhodnutie musí byť potvrdené justičným orgánom na základe článku 2 písm. c) bodu ii) smernice 2014/41 alebo nie. Výklad, ktorý je založený len na konštatovaní, že vydávajúci štát „vymedzil“ iný než justičný orgán ako orgán príslušný konať ako vyšetrovací orgán v zmysle článku 2 písm. c) bodu ii) tejto smernice, je takej povahy, že umožňuje

[28] Pozri rozsudok Specializirana prokuratura (bod 33).

[29] Pozri rozsudok Staatsanwaltschaft Wien (body 60 a 61).

[30] Pozri rozsudok Staatsanwaltschaft Wien (bod 62).

[31] Pozri rozsudok z 24. októbra 2019 Gavanozov (C-324/17, EU:C:2019:892, bod 35). Pozri tiež bod 25 vyššie.

jednoznačne posúdiť, či vydávajúci orgán patrí do bodu ii) tohto ustanovenia, len na základe voľby uskutočnenej vydávajúcim štátom, a nie na základe povahy dotknutých dôkazov. Opačný výklad by totiž na jednej strane viedol k „fragmentácii“ systému, keďže v rámci jedného a toho istého vyšetrovania by mohli byť príslušné rôzne „vydávajúce orgány“ v závislosti od povahy rôznych vyšetrovacích opatrení a procesného práva, ktoré sa na ne uplatňuje v rámci vnútroštátneho konania, a na druhej strane by bol zdrojom právnej neistoty a mohol by skomplikovať systém vykonávania EVP, a tým aj ohroziť zavedenie zjednodušeného a efektívneho systému spolupráce medzi členskými štátmi v trestných veciach. [32]

53. Ďalej je na tento účel potrebné pripomenúť, že v odôvodnení 10 smernice 2014/41 sa uvádza, že vydávajúci orgán „má najvhodnejšie postavenie na to, aby na základe svojich znalostí podrobností dotknutého vyšetrovania rozhodol, aké vyšetrovacie opatrenie sa má použiť“ [33]. Je teda nepochybné, že ak sa členský štát rozhodne priznať inému než justičnému orgánu právomoci na to, aby mohol konať ako vyšetrovací orgán, tento orgán má v osobitnom kontexte vnútroštátnej organizácie trestného konania „najvhodnejšie postavenie“ na to, aby lepšie poznal rôzne podrobností vyšetrovania, ktoré mu umožňujú prijať vyšetrovacie opatrenia, ktoré najlepšie zodpovedajú účelu vyšetrovania, a rýchlo reagovať na rôzne procesné situácie, ktoré môžu nastať. Za týchto okolností nemožno tvrdiť, ako to robí WBS, že vydanie EVP by bolo oveľa účinnejšie alebo jednoduchšie, ak by vyšetrovací sudca ako vydávajúci orgán sám vydal predmetný EVP v súlade s článkom 2 písm. c) bodom i) smernice 2014/41. Napríklad, ak je EVP napadnutý zainteresovanou stranou vo vykonávajúcom štáte, pokiaľ ide o vecné dôvody, na základe ktorých bol EVP vydaný, iný než justičný orgán poverený vyšetrovaním musí mať možnosť získať informácie týkajúce sa tohto napadnutia, čo bude účinnejšie ako situácia, keď sa toto postúpenie uskutočňuje prostredníctvom iného orgánu, ktorý nevykonáva vyšetrovanie. [34] Podobne, ak je výkon EVP spojený s mimoriadne vysokými nákladmi pre vykonávajúci štát, najmä v dôsledku zložitých znaleckých posudkov alebo rozsiahlych policajných operácií či dlhodobého sledovania, o otázke nákladov sa vydávajúci štát a vykonávajúci štát môžu poradiť. V rámci tohto druhu porád môže iný než justičný orgán, ktorý je poverený vyšetrovaním, určite najlepšie posúdiť užitočnosť ponechania EVP v platnosti a jeho rozsahu, najmä v závislosti od pokroku dosiahnutého v rámci vyšetrovania. [35]

54. Napokon v tejto súvislosti treba poznamenať, že v niektorých členských štátoch vyšetrovací sudca nezohráva ústrednú úlohu vo vyšetrovacom konaní, keďže koná len príležitostne, najmä s cieľom povoliť určité vyšetrovacie opatrenia požadované prokuratúrou. [36] Z tohto dôvodu má tento súd k dispozícii spis konania až v okamihu, keď vydáva svoje rozhodnutie, a teda má len obmedzenú vedomosť o vyšetrovaní. Tento súd sa totiž nemôže oboznámiť ani s oblasťami vyšetrovania, na ktoré sa nevzťahuje jeho rozhodnutie, ani s vývojom, ktorý nastal po prijatí rozhodnutia. Požiadavka, aby bol uvedený súd orgánom vydávajúcim EVP, by viedla k spomaleniu postupu vzájomnej právnej pomoci, najmä v prípade žiadosti vykonávajúceho orgánu podanej na základe článku 6 ods. 3 prvej vety smernice 2014/41. Ako správne uvádza vnútroštátny súd, ak sa za „vydávajúci orgán“ považuje len vyšetrovací súd a vykonávajúci orgán sa na neho obráti so žiadosťou o spresnenie podľa článku 6 ods. 3 prvej vety tejto smernice, vyšetrujúci súd bude nútený požiadať iný než justičný orgán, ktorý vedie vyšetrovanie, o poskytnutie spisu a bude sa tiež musieť (opäť) oboznámiť s vyšetrovaním, ako aj s jeho

[32] Pozri v tomto zmysle rozsudok Staatsanwaltschaft Graz (body 43 a 45).

[33] Pozri v tomto zmysle rozsudok Specializirana prokuratura (bod 37).

[34] Pozri v tomto zmysle odôvodnenie 22 smernice 2014/41.

[35] Pozri v tomto zmysle odôvodnenie 23 smernice 2014/41.

[36] Pozri najmä Spolkovú republiku Nemecko, na rozdiel od iných právnych tradícií, ako napríklad vo Francúzsku, kde je vyšetrujúci sudca celkovo zodpovedný za vyšetrovanie.

pokrokom. Komplikácia by mohla nastať aj v situáciách, keď – tak ako v prejednávanej veci – vyšetrovacie opatrenia nepatria výlučne do právomoci súdov a môžu byť prijaté inými orgánmi, takže vykonávajúcemu orgánu by mohli byť tej istej veci predložené dva európske vyšetrovacie príkazy vydané dvoma rôznymi subjektmi.

O histórii vzniku smernice 2014/41

55. V štvrtom rade doslovný, kontextuálny a teleologický výklad je podporený *históriou vzniku* smernice 2014/41. Pripomínam, že v rámci prípravy legislatívneho návrhu v nadväznosti na pôvodný návrh smernice predložený siedmimi členskými štátmi [37] Rada konštatovala, že viaceré členské štáty namietali proti ustanoveniu, ktorým sa zavádza povinnosť uznávať európske vyšetrovacie príkazy vydané inými než justičnými orgánmi, ale že „vzhľadom na zvolený právny základ tohto návrhu“ sa dosiahol kompromis na základe zavedenia povinného postupu potvrdzovania, pokiaľ ide o súlad EVP s podmienkami vydania EVP, ak ho vydal iný príslušný orgán než sudca, prokurátor alebo vyšetrovací sudca. [38] Z toho vyplýva, že táto voľba sa uskutočnila v záujme rešpektovania procesnej autonómie členských štátov a rozmanitosti vnútroštátnych systémov, a najmä skutočnosti, že v niektorých členských štátoch vyšetrovacie konanie nevykonávajú súdy, ale prokuratúra alebo správne orgány. [39]

56. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené dôvody sa domnievam, že na položenú otázku treba odpovedať tak, že článok 2 písm. c) bod ii) smernice 2014/41 nebráni tomu, aby iný než justičný orgán, ktorý v súlade so svojím vnútroštátnym právom prijíma konkrétne vyšetrovacie opatrenia, mohol byť kvalifikovaný ako „vydávajúci orgán“ EVP v zmysle tohto ustanovenia, aj keď prijatie takýchto vyšetrovacích opatrení v rámci vnútroštátneho konania patrí do výlučnej právomoci súdnych orgánov, pokiaľ sú tieto vyšetrovacie opatrenia potvrdené pred vydaním EVP justičným orgánom, ktorý overil, že sú splnené všetky podmienky na vydanie a postúpenie stanovené v tejto smernici.

O pôsobnosti rozsudku Specializirana prokuratura

57. V piatom a poslednom rade poznamenávam, že na rozdiel od toho, čo v podstate tvrdí WBS a Komisia, tento záver nemôže byť vyvrátený rozsudkom Specializirana prokuratura, v ktorom Súdny dvor rozhodol, že článok 2 písm. c) bod i) smernice 2014/41 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby mal prokurátor právomoc vydať EVP na získanie údajov o prenose dát a polohe týkajúcich sa telekomunikačnej prevádzky, ak v rámci podobného vnútroštátneho konania patrí prijatie vyšetrovacieho opatrenia na účely prístupu k takýmto údajom do výlučnej právomoci sudcu.

58. Predovšetkým, ako správne poznamenáva vnútroštátny súd, vo veci, v ktorej bol vydaný tento rozsudok, bol orgán, ktorý vydal EVP, „vydávajúcim orgánom“ v zmysle článku 2 písm. c) bodu i) smernice 2014/41, teda bulharskou prokuratúrou, zatiaľ čo v prejednávanej veci je vydávajúci orgán „iným príslušným orgánom“ v zmysle článku 2 písm. c) bodu ii) tejto smernice. Toto

[37] Pozri najmä článok 2 písm. a) bod ii) iniciatívy Belgického kráľovstva, Bulharskej republiky, Estónskej republiky, Španielskeho kráľovstva, Rakúskej republiky, Slovinskej republiky a Švédskeho kráľovstva na smernicu Európskeho parlamentu a Rady z … o [EVP] v trestných veciach – dôvodová správa (Ú. v. EÚ C 165, 2010, s. 22).

[38] Pozri správu Rady o pokroku z 26. novembra 2010 (16868/10 COPEN 266 EUROJUST 135 EJN 68 CODEC 1369), s. 5.

[39] Pozri v tejto súvislosti poznámku pod čiarou 16 vyššie, ako aj BACHMAIER WINTER, L.: Further Mutual Assistance: The European Investigation Order. In: AMBOS, K., RACKOW, P. (ed.): *The Cambridge Companion to European Criminal Law*. Cambridge University Press, 2023, s. 292 a 293, ako aj GOGORZA, A.: Décision d'enquête européenne – La relativité de la notion européenne d'autorité judiciaire. In: *Droit pénal – Lexis Nexis*. 2021, č. 2, s. 44.

rozlišovanie znamená, že pôsobnosť zásad stanovených Súdnym dvorom, najmä v bodoch 29 a 30 uvedeného rozsudku, v ktorých Súdny dvor analyzoval znenie článku 2 písm. c) bodu i) uvedenej smernice, je logicky obmedzená na súdne orgány a tieto zásady nemožno preniesť na iné než justičné orgány. Inými slovami, ten istý rozsudok vyžaduje hierarchickú „paralelnosť“ medzi orgánom príslušným na vydanie EVP a orgánom príslušným na prijatie tých istých vyšetrovacích opatrení v rámci vnútroštátneho konania, ale len vtedy, ak sú tieto dva orgány súdnymi orgánmi.

59. Ďalej rovnako ako vnútroštátny súd poznamenávam, že prejednávaná vec sa odlišuje od veci, v ktorej bol vydaný rozsudok Specializirana prokuratura, keďže predmetné opatrenie spočívajúce v prehliadke, ktorého prijatie je podľa lotyšského práva vyhradené výlučne súdom, bolo pred jeho vydaním povolené vyšetrovacím sudcom a následne potvrdené generálnou prokuratúrou tohto členského štátu, ktorá ho považovala za nevyhnutné a primerané. Naproti tomu vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok Specializirana prokuratura, bulharská prokuratúra ako vydávajúci orgán v zmysle článku 2 písm. c) bodu i) smernice 2014/41 vydala štyri európske vyšetrovacie príkazy o získaní údajov o prenose dát a polohe, týkajúcich sa telekomunikačnej prevádzky, bez toho, aby predtým požiadala bulharský súd o zásah, zatiaľ čo v rámci podobného vnútroštátneho konania bulharská prokuratúra mohla nariadiť takéto opatrenia len so súhlasom takéhoto súdu. Táto okolnosť preto vedie k záveru, že dôvody uvedené Súdnym dvorom v bodoch 32 až 38 tohto rozsudku, ktoré sa týkajú analýzy kontextu a cieľov sledovaných touto smernicou, nie sú uplatniteľné ani relevantné, pokiaľ ide o prejednávanú vec.

60. Pokiaľ totiž ide v prvom rade o kontextuálnu analýzu týkajúcu sa článku 6 ods. 1 smernice 2014/41, vykonanú Súdnym dvorom v bodoch 32 až 35 rozsudku Specializirana prokuratura, treba poukázať na to, ako bolo uvedené v bodoch 44 až 48 týchto návrhov, že podmienky uvedené v tomto ustanovení sa v prejednávanej veci nezdajú byť relevantné. V prejednávanej veci totiž KNAB konajúci ako „subjekt zodpovedný za vyšetrovanie“, a teda ako orgán príslušný nariadiť vyšetrovacie opatrenie podľa vnútroštátneho práva, splnil povinnosti overenia týkajúce sa nevyhnutnosti a primeranosti tohto opatrenia stanovené v článku 6 ods. 1 písm. a) tejto smernice v rozsahu, v akom príslušný vyšetrovací sudca vo svojom rozhodnutí spresnil, že prehliadky, ktoré sa majú vykonať v Berlíne, sú nevyhnutné a primerané. Na rozdiel od veci, v ktorej bol vydaný rozsudok Specializirana prokuratura, teda v prejednávanej veci nebolo potrebné splniť osobitné požiadavky na odôvodnenie toho istého opatrenia samotným orgánom. Okrem toho KNAB vydal predmetný EVP za podmienok, za ktorých bolo možné nariadiť vyšetrovacie opatrenie v rámci podobného vnútroštátneho konania, pretože vyšetrujúci sudca konal s cieľom povoliť prehliadku pred vydaním tohto EVP.

61. V druhom rade ani poznatky získané z analýzy cieľov smernice 2014/41 v bodoch 36 až 38 rozsudku Specializirana prokuratura, ktoré viedli Súdny dvor k záveru v rámci výkladu článku 2 písm. c) bodu i) tejto smernice, že prípadné rozlišovanie medzi orgánom, ktorý vydal EVP, a orgánom, ktorý má právomoc nariadiť vyšetrovacie opatrenia v rámci tohto trestného konania, mohlo skomplikovať systém spolupráce, a tým ohroziť zavedenie zjednodušeného a účinného systému, nemôžu byť relevantné. Naopak, ako sa uvádza v bodoch 52 až 54 týchto návrhov, v kontexte výkladu článku 2 písm. c) bodu ii) uvedenej smernice, požiadavka, aby orgán, ktorý vydal EVP, bol nevyhnutne orgánom príslušným nariadiť predmetné vyšetrovacie opatrenie podľa vnútroštátneho práva, môže viesť k skomplikovaniu tohto systému spolupráce, ak je týmto orgánom iný než justičný orgán.

Návrh

62. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálnu otázku, ktorú položil Kammergericht Berlin (Vyšší krajinský súd Berlín, Nemecko), takto:

Článok 2 písm. c) bod ii) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/41/EÚ z 3. apríla 2014 o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach

sa má vykladať v tom zmysle, že:

nebráni tomu, aby iný než justičný orgán, ktorý v súlade so svojím vnútroštátnym právom prijíma konkrétne vyšetrovacie opatrenia, mohol byť kvalifikovaný ako „vydávajúci orgán“ európskeho vyšetrovacieho príkazu v zmysle tohto ustanovenia, aj keď prijatie takýchto vyšetrovacích opatrení v rámci vnútroštátneho konania patrí do výlučnej právomoci súdnych orgánov, pokiaľ sú tieto vyšetrovacie opatrenia potvrdené pred vydaním európskeho vyšetrovacieho príkazu justičným orgánom, ktorý overil, že sú splnené všetky podmienky na vydanie a postúpenie stanovené v tejto smernici.